

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 460

гр. Габрово, 05.08.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ I, в закрито заседание на пети август през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Веселина Топалова

Членове: Ива Димова
Симона Миланези

като разглежда докладваното от Ива Димова Въззивно частно гражданско дело № 20224200500314 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на [чл. 278, ал. 1 във вр. 248, ал. 3 изр. 2 от ГПК](#).

Производството по настоящото дело е образувано по частна жалбавх. № 4459 от 07.07.2022 г., подадена от М. КР. П. срещу Определение № 824 от 16.06.2022 г., постановено по гр. д. № 1947/2021 г. по описа на Габровски районен съд, с което се отхвърля молбата на М.П. за изменяване на Решение № 130 от 23.03.2022 г. по гр.д.№ 1947/2021 г. по описа на ГРС в частта досежно разноските. Моли да се отмени обжалваното определение и да се постанови ново по отношение на разноските, като се присъдят разноски за двете инстанции. Развити са съображения за неговата неправилност, поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, нарушения на материалния закон и необоснованост. Излага доводи, че с поведението си ответникът е дал повод за завеждане на делото и се позовава на практика на ВКС. Претендира да бъдат заплатени сторените разноски за внесени държавни такси за двете инстанции и адвокатско възнаграждение за участие в двете инстанции по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

В срока по [чл. 248, ал. 2 ГПК](#) е постъпил писмен отговор по частната жалба от ответника по делото „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр. Варна, чрез адв. Ивайло Андреев – Адвокатска колегия – Велико Търново, с който оспорва частната жалба като неоснователна и моли да бъде отхвърлена, респ. обжалваното определение № 824 от 16.06.2022 г. по гр. д. № 1947/2021 г. на Габровски районен съд потвърдено като правилно и законосъобразно по развити съображения, обосноваващи приложимост в случая на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#). Претендира разноски.

Въззивният съд, след като разгледа частната жалба, съобразно изложените в тях оплаквания и данните по делото, съобрази развитите доводи в писмения отговор на частна жалба, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството по гр.д. № 1947/2021 г. по описа на РС – Габрово е образувано по предявен от М. КР. П., чрез пълномощника й адв. Христо Бонев от ГАК, оказал му безплатна правна помощ в хипотеза по [чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА](#), против „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр. Варна осъдителен иск за неоснователно обогатяване с правно основание [чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД](#) с цена на иска от 38,00 лв., представляваща сбор от начислени и събрани без основание суми от по 19,00 лв. за наказателна такса за възстановяване на захранването

/електромер/ до обекта ѝ на снабдяване с електрическа енергия, находящ се в гр. Габрово, ул. „К“ № 2, вх. б, ап. 9, с кл. № 1600094587 и аб. № 0104505056, ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до окончателното ѝ изплащане и сумата в размер на 19,00 лв. получена без правно основание от ответника като такса „експресно възстановяване /електромер/“ за посочения по-горе обект. Ищецът е претендирал разноски за внесена държавна, съгласно представен списък по [чл. 80 от ГПК](#), както и е предявено искане по [чл. 38, ал. 2](#) вр. [ал. 1, т. 2 ЗА](#) за присъждане на адв. възнаграждение в полза на адв. Бонев в размер на 600,00 лв. /2х300,00 лв./.

С подадения в срока по [чл. 131, ал. 1 ГПК](#) писмен отговор ответникът „Енерго – Про Продажби“ АД гр. Варна, чрез адв. Андреев от ВТАК е оспорил изцяло иска като неоснователен с довод, че не дължи всяка една от процесните суми в размер на 19 лв., тъй като те са заплатени, върнати своевременно на ищеца, като плащането на исковата сума от ответника на ищеца е извършено в хода на процеса на 09.08.2021 г., или в рамките на срока по [чл. 131, ал. 1 ГПК](#), за който факт са представени писмени доказателства. Претендирал е разноски.

С Решение № 130 от 23.03.2022 г., съдът е отхвърлил предявения иск по чл. 55, ал. 1, пр.1 от ЗЗД, поради погасяване на вземането чрез плащане и за двете искиви претенции в общ размер на 38,00 лв. С решението е осъдена М. КР. П. за заплати на „Енерго Про Продажби“ АД разноски по делото за адвокатско възнаграждение в размер на 360,00 лв., на основание чл. 78, ал. 2 от ГПК.

Срещу постановеното решение № 130 от 23.03.2022 г. е постъпила „въззивна жалба“ и с Определение № 262 от 10.05.2022 г. постановено по в.гр.д. № 192/2022 г. по описа на ГОС е прието, че въззивният съд не е сезиран с редовна въззивна жалба, а с искане за изменение на решението в частта за разноските, по което липсва произнасяне, поради което е прекратил производството пред него и е върнал делото на ГРС за произнасяне по молбата на М. КР. П. в частта за разноските.

С определение № 824 от 16.06.2022 г., постановено по гр.д. № 1947/2021 г. на ГРС е отхвърлена молбата на П. за изменение на решението в частта за разноските, като съдът е приел, че препис от исковата молба е получена от ответника на 30.11.2021 г. след образуване на делото, като това е първия момент, в който ответникът е узнал за претенцията на ищеца за връщане на даденото без основание. получаването на препис от исковата молба играе роля на покана по смисъла на чл. 84, ал. 2 от ЗЗД, поради което ответникът счита, че не е дал повод за завеждане на делото, тъй като не е бил поканен да изпълни към момента подаване на исковата молба в съда. Предвид наличието на предпоставките по чл. 78, ал. 2 от ГПК, разноските по делото следва да бъдат възложени в тежест на ищеца.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Частната жалба е подадена в рамките на срока за обжалване по [чл. 248, ал. 3 изр. 2 от ГПК](#) и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество частната жалба е основателна.

Спорен по делото е въпроса приложима ли е в случая разпоредбата на [чл. 78, ал. 2 от ГПК](#) за възлагане на направените в първоинстанционното производство разноски върху ищеца. На основание [чл. 78, ал. 2 от ГПК](#), ако ответникът с поведението си не е дал повод за завеждане на делото и ако признае иска, разноските се възлагат върху ищеца.

Въззивният съд приема, че в процесният случай ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото, поради което и не е налице хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) за възлагане на разноските за първоинстанционното производство върху ищеца.

Предмет на производството е бил осъдителен иск по [чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД](#) за

неоснователно обогатяване при начална липса на основание. Съгласно задължителните разяснения, дадени с [ТР № 5/21.11.2019 г.](#) по тълк. д. № 5/2017 г., ОСТК на ВКС, задължението за връщане на даденото при начална липса на основание в настоящата хипотеза на [чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД](#) е безсрочно – правоотношението е с извъндоговорен характер, то не възниква в резултат на съгласуване на волите на правните субекти и не е мислимо страните да са определили предварително срок за изпълнение, такъв няма определен и в закона. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание, след като е безсрочно, може да се иска от кредитора веднага /арг. [чл. 69, ал. 1 ЗЗД](#)/. То възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, както е изяснено и в т. 7 ППВС № 1/1979 г. Началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност, на основание [чл. 114, ал. 1 от ЗЗД](#), но автоматично не води до забава на длъжника. След като при връщане на дадено при начална липса на основание вземането е изискуемо от момента на размястване на имущественото благо, то в процесният случай, ответникът, при налично знание за съществуване на процесното вземане на ищеца по [чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД](#), доколкото начисляването на наказателна такса за възстановяване на захранването до обекта на потребителя – ищец почива на неравноправна клауза от ОУДПЕЕ, и доколкото не го е изпълнил доброволно, то ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото, поради което не е налице хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) за възлагане на разноските върху ищеца и „Енерго- Про Продажби“ АД не може да се освободи от отговорността си за разноси по делото, респ. на ответното дружество не се следват направените по делото разноси. Макар и в случая да не е налице хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#), за пълнота съдът излага, че систематичното място на разпоредбата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) /преди разпоредбите на [чл. 78, ал. 3](#) и [ал. 4 ГПК](#), които регламентират право на ответника да иска разноси/ обуславя извода, че в хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) разноските на ищеца остават в негова тежест, но ответникът не е оправомощен да иска от ищеца евентуални разноси за своята защита /състояща се от признание на иска/. /Така [Определение № 646/07.11.2017 г.](#) по ч. т. д. № 2565/2017 г., ВКС, ТК, II т. о. /.

Действително за забава на длъжника по безсрочното задължение е необходимо той да бъде поканен от кредитора да изпълни съгласно [чл. 84, ал. 2 ЗЗД](#), роля на каквато покана в случая изпълнява исковата молба. Релевантна обаче за отговорността за разноси е изискуемостта на вземането по [чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД](#), която настъпва от момента на размястване на имущественото благо, докато забавата за изпълнение настъпва след като длъжникът бъде поканен от кредитора, но има отношение единствено относно дължимостта на обезщетение за забава /законна лихва/. Приложимостта на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) не може да се обоснове с факта, че ответникът не е оспорвал иска нито преди, нито след завеждането му и е върнал на ищеца получената без основание искова сума в срока за писмен отговор на исковата молба и че не е бил поканен от ищеца да изпълни до датата на предявяване на исковата молба, доколкото, падежът на задължението, изискуемостта на вземането и забавата да се изпълни не са еднозначни понятия и релевантна в случая за отговорността за съдебни разноси е изискуемостта на вземането, настъпила от момента на размястване на имущественото благо и невръщането от ответника на полученото от него без основание, което е обусловило и правния интерес на ищеца да потърси защита по съдебен ред на нарушеното си право, т. е. ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото и следва да понесе отговорността за разноси, доколкото не е налице хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#). Изцяло от избора на ищеца, разполагащ с право на иск, зависи по кой ред ще защити нахърненото си субективно материално право, и при положение, че разполага с право на иск и може да го упражни съдебно, не може да бъде задължен да упражни правата си по друг ред. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание е парично, поради което е носимо, т. е. длъжникът трябва да потърси кредитора с цел да изпълни, а не обратното – арг. [чл. 68 б. "а" ЗЗД](#). Законът е повелявал на ответника да изпълни и не му е била нужна покана от ищеца. Безспорно смисълът на въведената в [чл. 78, ал. 2 ГПК](#)

кумулятивност на предпоставките за освобождаване от отговорността за разноси е да бъде облекчен ответника от такива, които ищецът би могъл да спести, съобразявайки се с демонстрирано от ответника предходно на завеждането на иска поведение, предполагащо признаването му, когато правният резултат от иска, предоставен в защита на изправната страна е постижим и извънсъдебно, но в случая по делото липсват твърдения, респ. липсват представени доказателства за демонстрирано от ответника спрямо ищеца предходно на завеждането на иска поведение, предполагащо признаването му, поради което не е налице хипотезата на [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) за възлагане на разноските върху ищеца.

С оглед извода, че ответникът в процесният случай с поведението си е дал повод за завеждане на делото, то не са налице кумулативно изискуемите предпоставки по [чл. 78, ал. 2 ГПК](#) за възлагане на разноските върху ищеца, предвид което обжалваното определение по [чл. 248, ал. 3 ГПК](#), с което е отхвърлена молбата на П. за изменение на решението в частта за разноските, като неправилно, следва да бъде отменено, вместо което постановено друго, с което бъде изменено Решение № 23.03.2022 г., постановено по гр. д. № 1947/2021 г. по описа на ГРС в частта за разноските, като бъде отменено осъждането на ищцата да заплати на ответника разноси, вместо което ответникът бъде осъден да заплати на ищцата направените в първоинстанционното производство съдебни разноси за внесена държавна такса в размер на 50,00 лв., както и на основание [чл. 38, ал. 2](#) вр. [ал. 1, т. 2 ЗА](#) да заплати на адв. Г.Г. от ГАК за оказаната от него безплатна адвокатска помощ на ищеца в първоинстанционното производство адвокатско възнаграждение в размер на 600,00 лв., по 300,00 лв. за всеки предявен иск, определено от съда на основание чл. 7, ал. 2, [т. 1 от Наредба](#) № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Съгласно трайно установената съдебна практика производството по [чл. 248 от ГПК](#) има несамостоятелен характер, поради което в него не се носи отговорност за разноси, като изложеното е валидно и за настоящото производство по [чл. 248, ал. 3 ГПК](#).

Във връзка с гореизложеното, Габровски окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение № 824 от 16.06.2022 г., постановено по реда на [чл. 248, ал. 3 ГПК](#) по гр.д. № 1947/2021 г. по описа на Районен съд – Габрово, с което е отхвърлена молбата на М. КР. П., ЕГН ***** от гр. Габрово, ул. „М.“ № 14 със съдебен адрес в гр. Габрово, ул. „А.“ № 12а, чрез адв. Г.Г. за изменяване на решението в частта досежно разноските вместо което ПОСТАНОВИ:

ИЗМЕНЯ Решение № 130 от 23.03.2022 г., постановено по гр.д. № 1947/2021 г. по описа на Районен съд – Габрово в частта за разноските, като ОТМЕНЯ постановеното осъждане на ищцата М. КР. П., ЕГН ***** от гр. Габрово, ул. „М.“ № 14 със съдебен адрес в гр. Габрово, ул. „А.“ № 12а, чрез адв. Г.Г. да заплати на ответника 360,00 лв. направени разноси за заплащане на адвокатско възнаграждение в първоинстанционното производство, вместо което:

ОСЪЖДА „ЕНЕРГО – ПРО ПРОДАЖБИ“ АД със седалище и адрес на управление гр. Варна 9009, бул. „Владислав Варненчик“ № 258, Варна Тауърс, кула Г, с ЕИК 103533691, ДА ЗАПЛАТИ на М. КР. П., ЕГН ***** от гр. Габрово, ул. „М.“ № 14 сума в размер на 50,00 лв. /петдесет лева/, представляваща направени в първоинстанционното производство по гр.д. № 1947/2021 г. по описа на Габровски районен съд съдебни разноси за внесена държавна такса.

ОСЪЖДА „ЕНЕРГО – ПРО ПРОДАЖБИ“ АД със седалище и адрес на управление гр. Варна 9009, бул. „Владислав Варненчик“ № 258, Варна Тауърс, кула Г, с ЕИК 103533691, ДА ЗАПЛАТИ на адв. Г.К. Г., със служебен адрес: гр. Габрово, ул. „А.“ № 12а, сума в

размер на 600,00 лв. /шестстотин лева/, представляваща дължимо на основание [чл. 38, ал. 2](#) вр. [ал. 1, т. 2 Закона](#) за адвокатурата адвокатско възнаграждение за безплатно оказана на ищцата М. КР. П., ЕГН ***** от гр. Габрово, ул. „М.“ № 14 адвокатска помощ в първоинстанционното производство по гр.д. № 1947/2021 г. по описа на Габровски районен съд.

Присъдената сума може да бъде заплатена по следната банкова сметка: IBAN BG76RZBB91551012753297– „Райфазенбанк“ ЕАД с титуляр адвокат Г.К. Г.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____